

Handläggare: Gunnel Dahlin
Tfn: 50803189

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

16. Remissvar på revisionsrapport ang ej verkställda beslut och domar inom omsorgen om funktionshindrade i Stockholms stad

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Äldre&Funktionshindrade. Rapporten har översänts till Lokala handikapprådet.

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar godkänna och som svar på remissen överlämna detta utlåtande.

Jack Kindberg
stadsdelsdirektör

Gunnel Dahlin
avdelningschef

Bakgrund

Revisionskontoret har under år 2003 granskat ej verkställda beslut och domar inom omsorgen av personer med funktionshinder. I rapporten framhålls att det är viktigt att alla stadsdelar följer gällande lagar och riktlinjer. Granskningen har särskilt riktats mot statens åtgärder mot kommunalt domstolstrots samt risken för att staden kommer att åläggas sanktionsavgift. Det är därför ytterst viktigt att alla nämnder har en sådan planering och framförhållning att sådana situationer inte uppstår.

Syfte med granskningen

Syftet med granskningen har varit att undersöka

- i vilken omfattning personer med funktionshinder i Stockholms stad inte får det stöd de har rätt till enligt lag
- i vilken omfattning beslut och domar inte verkställs inom rimlig tid
- om staden har en god planering och framförhållning för att täcka behovet av bostäder med särskild service
- bedöma risken för att staden kommer att åläggas att betala sanktionsavgifter

Metod

Granskningen har utgått från FN:s 22 standardregler samt Stockholms stads handikapplan/policy och anvisningar samt lagar som berör målgruppen funktionshindrade. I granskningen har ingått domar, beslut och rapporter och andra för uppdraget relevanta handlingar. Sociala enheten vid länsstyrelsen, juridiska enheten vid stadsledningskontoret och socialtjänstförvaltningens stab har ingått bland de enheter där intervjuer gjorts. Även stadens ombudsman för funktionshindrade har intervjuats. En enkätundersökning har gjorts med alla verksamhetschefer inom omsorgen inom staden. I Hässelby-Vällingby, Liljeholmen, Skärholmen och Spånga-Tensta har verksamhetscheferna även intervjuats.

Stadens handikapplaner

Alla stadsdelar ska varje år upprätta eller revidera sin handikapplan. Revisionskontoret framför kritik mot stadens handikapplan som inte anses ge tillräcklig vägledning till stadsdelarna i deras arbete med de funktionshindrade. Delaktigheten för handikappråden måste också bli bättre. Ett nytt handikappolitiskt program har tagits fram och beslut förväntas våren 2004. Nya instruktioner för handikappråden kommer också att presenteras.

Förvaltningen anser att det är viktigt att stadens handikapplan är tydlig och realistisk så den kan utgöra en vägledning i det lokala arbetet.

De lokala handikapprådets funktion måste förtydligas. Det är idag inte alltid så lätt att få råden att se helheten och inte bara den grupp man själv representerar. Idag har flera stadsdelar svårt att få fram representation till råden från de olika organisationerna. I arbetet med instruktionerna för råden borde frågan om representation också tas upp.

Föreläggande och vite/sanktionsavgift

Från 1 juli 2000 har länsstyrelsen möjlighet att förelägga en kommun att verkställa en gynnande dom. Föreläggandet kan kombineras med ett vite. Från den 1 juli 2002 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att en sanktionsavgift kan tas ut om beslut inte verkställs.

I samband med att länsstyrelsen ansöker om att sanktionsavgift ska tas ut får stadsdelsnämnden tillfälle att yttra sig. Utifrån det yttrandet kan sedan ärendet antingen avslutas eller också begärs att sanktionsavgift ska utdömas.

Det nya förfarandet har gjort att det blivit än mer noga hur förvaltningen beskriver skälet till att beslut inte kunnat verkställas. I många fall är anledningen att finna i orsaker som förvaltningen inte råår över. Den "rimliga" tid som kommunen har på sig bör också diskuteras. Även om stadsdelarna har en god planering är det inte alltid allt fungerar ändå. Nya brukare kommer till som har akuta behov. De olika byggnadsprojekten har en tendens att ta mycket längre tid än vad man kunnat förutse.

Det är viktigt för handläggarna att ha tillgång till juridisk expertis. Inom vår stadsdel har det tidvis funnit sådan. Numera får vi förlita oss på stadens juridiska avdelningen. Därifrån får vi bra stöd men det underlättade naturligtvis när det fanns kompetens inom förvaltningen.

Rimlig tid för att verkställa beslut

Det är viktigt att alla stadsdelar följer stadens riktlinjer. Det finns en möjlighet att undvika överklaganden och besvär genom att bevilja en insats fast man vet att den inte går att verkställa. Vi har arbetat enligt riktlinjerna och i dessa fall gett avslag eftersom vi bedömt att beslutet inte kunnat verkställas inom "rimlig" tid. Detta har inneburit att vi fått beslut från länsstyrelsen där ärendet gått vidare till länsrätten med begäran om att utdöma sanktionsavgift. Den "rimliga" tid som idag ska vara tre månader måste omprövas. I vår kommun är det inte rimligt med en så kort "rimlig" tid. Det skulle åsamka alla mindre arbete med en längre "rimlig" tid.

Domar om sanktionsavgifter

Inom vår stadsdel har det genom åren varit svårt att få möjlighet att bygga gruppboenden. Det är ont om mark i stadsdelen och det har inte byggts så

många nya bostadsområden. I de byggprojekt som förvaltningen fått kännedom om har alltid en intresseanmälan lämnats för att få till stånd en diskussion om särskilda bostäder. Under de senaste åren har det därför blivit möjlighet att projektera för flera gruppboendestäder. Däremot har tiden varit mycket lång från den första diskussionen till ett färdigställande speciellt i två fall. Bland annat har byggtiden förskjutits pga svåra markförhållanden vilket förvaltningen naturligtvis inte kunde göra något åt. Sådana skäl till fördröjning är något som kommunen inte ska lastas för genom sanktionsavgift enligt vår mening.

Andra beslut och domar som ej verkställs

I rapporten påpekas att många beslut om kontaktperson inte verkställs i rimlig tid. Där är det viktigt att påpeka de svårigheter som kan förekomma. Kontaktperson är en insats som gör det möjligt för den enskilde att berika sin fritid. Uppdraget går i många fall ut på att men tillsammans deltar i olika sociala aktiviteter som idrottsevenemang, biobesök etc. Det är därför oerhört viktigt att den person som får uppdraget "passar". Många har själva förslag på kontaktperson men för den som inte har det kan det vara svårt att snabbt hitta någon som passar in och som den enskilde känner förtroende för. Förvaltningen anser inte att införandet av sanktionsavgift i dessa fall automatiskt får till effekt att beslut verkställs snabbare. Det finns ingen anledning för förvaltningarna att ligga på besluten utan blir beslutet inte verkställt finns det sakliga skäl för det.

Nämndernas möjlighet att verkställa beslut

Revisionskontoret anser att förvaltningarnas uppfattning att det ser relativt ljus ut när det gäller nybyggnation inte stämmer med de svårigheter att verkställa beslut som man samtidigt anger. Detta behöver i sig inte vara motsägelsefullt.

Den planering som ständigt pågår inom vår stadsdel har under de två senaste åren tagit mer fart. Detta beror på att det nu planeras fler nya bostadsprojekt inom stadsdelen. Tidigare har det varit ytterst få objekt där det funnits möjlighet att delta som intressent. Planeringen är därför nu i full fart men planeringstiden är dessvärre oftast mycket lång. Detta innebär att den "rimliga" tid för verkställighet som anges till tre månader inte på långa vägar räcker.

Enkätundersökningen

Inom vår stadsdel har vi hitintills inte haft några svårigheter att verkställa beslut. Personalsituationen är relativt god mycket beroende på att det finns släktingar och/eller landsmän som är tillgängliga för arbete och som kan anställas som personliga assistenter, ledsagare, avlösare och kontaktpersoner. Det är endast när det gäller boende som vi under senare

år haft svårighet att verkställa beslut alternativt tvingats avslå ansökan trots behov. Med vår nuvarande planering och utbyggnadstakt ser vi positivt på våra möjligheter att tillgodose behov framöver.

De stimulansbidrag som staden delar ut till nya projekt har möjliggjort en helt annan utbyggnadstakt än tidigare. Det är emellertid också viktigt att det i fördelning av medel till stadsdelarna tas med behovet av årliga driftmedel för att verksamheten ska kunna hållas igång. Det kan idag vara svårt att få ekonomi i ett nytt gruppboende, speciellt om det ligger separat och inte kan samutnyttja vissa resurser med annat närliggande boende.

Förvaltningens sammanfattande synpunkter

Vi ser det som ytterst angeläget att de människor som enligt lag har rätt till insats, vilken insats det än må vara, ska få denna beviljad och verkställd så snart det är möjligt. Vi ser det också som viktigt att hanteringen av ansökningar och beslut sker på ett likartat sätt efter samma riktlinjer för hela staden.
